

**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 2 (4)
2026**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali 2-son 2026 yil*

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

2

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Аслонов С.М., Амиджанова М.М. Развитие бизнес-идей (стартапов) предпринимательской деятельности в Республике Таджикистан.....	7
Умаров И.Ю. Современные тенденции инновационного развития пищевой промышленности Узбекистана.....	13
Akbaraliyeva D., Mirzamahmudova M. Bank tizimi tarixi va rivojlanishi.....	16
Mamajonova N.A. Qurilish korxonalarida innovatsion boshqaruv faoliyati samaradorligini baholash ko‘rsatkichlari arxitekturasi.....	22
Ahmadkulov D.R., Xamrayev O.Y., Khattobov U.B. Kriptovalyutaga soliq solishda jahon tajirabasi va muammolar.....	25
Toshpulatov A.M. Qurilish materiallari sanoati korxonalarining ishlab chiqarish hajmini baholash usullari.....	30
Bahromov Sh.F. Jahonda to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarning (TXXI) iqtisodiy rivojlanish bilan bog‘liqligini tahlili.....	34
Kalmuratov B., Izzetov B., Yusupova J., Shamuratova A. Calculation in econometric models of human capital financing in innovation management in Uzbekistan.....	39
Sultonov B.M. Oilaviy korxonalar faoliyatini boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmiga ta‘sir etuvchi omillar va ularni baholash asoslari.....	43
Юсупов М.Х. Фарғона вилояти маҳаллаларида ижтимоий омилларнинг иқтисодий барқарорликка таъсири: демография, гендер ва миграция таҳлили.....	47
Жаббаров К.Й., Жалолов И.Х., Эркинов М.Д. Молиявий ҳисобот тизимининг моҳияти ва шаклланиш босқичлари.....	57
Гулямова Н.Х. Саноат корхоналарини инновацион ривожланиши ва миллий иқтисодиёт ўсиши.....	61
Arziboyeva R.S. Banklarda asosiy vositalar va mablag‘lar hisobini takomillashtirish.....	64
To‘raboyev Q.Q. Raqamli iqtisodiyot sharoitida mamlakatimizda soliq tizimini modernizatsiya qilish va sun‘iy intellekt hamda Big Data yordamida nazorat.....	67
Tojiboyev I.I. Raqamli biznes va elektron tijoratni soliqqa tortishning dolzarb masalalari va yechimlari.....	70
Xolmirzayev I.O. Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlari faoliyatining rivojlantirishning iqtisodiy yo‘llari.....	74
Saidova M.J. Sanoat tarmoqlari transformatsiyasi sharoitida texnologik eskirish va modernizatsiya muammolari.....	79
Usmonova N.A. Andijon viloyatida kichik korxonalar faoliyat samaradorligiga ta‘sir etuvchi omillarni statistik va ekonometrik tahlil qilish.....	83
Xaydarov M.T., Jannazarova G.K. Bozor infrastrukturasi va uning rivojlanish istiqbollari.....	87
Худайназарова Д.Г. Фармацевтика корхоналарида харажатларга доир ахборотларни бухгалтерия ҳисоботларида очиб бериш тартибини такомиллаштириш.....	93
Madaminov A.M. O‘zbekistonda sanoat tarmoqlari faoliyatida oziq-ovqat sanoati rivojlantirish istiqbollari.....	99
Zufarova G.A. Kambag‘al va ishsiz fuqarolarni tadbirkorlikka jalb qilish masalalari.....	103
Ergashev I.I. Kichik korxonalar investitsiyaviy jozibadorligini samarali boshqarishda jahon amaliyoti tajribasi.....	106
Sativaldiyeva G.X. Ijara munosabatlarini mohiyati, ahamiyati va tasniflanishi.....	110
Kamilova A.N. Sanoat korxonalarida mehnat unumdorligini oshirishda mehnatni normalashtirish tizimining o‘rni va ahamiyati.....	115
Базарова Г.Г. Занятость населения в Узбекистане – теоретико-методологические основы анализа и практические механизмы решения проблем.....	119
Turabov B.T. Byudjet taqchilligi va xalqaro moliyaviy oqimlarning ta‘siri.....	125
Xamzaev A.N. Mamlakatimizda kapital bozorini rivojlantirish yo‘llari.....	131
Xamzaev A.N., Mirzajonov M. Mamlakatimizdagi xususiy korxonalarining raqobatbardoshligini oshirish yo‘llari.....	136

Raximova L.Sh. Innovatsion iqtisodiyot sharoitida ayollar tadbirkorligining roli va uning turmush farovonligiga ta’siri.....	141
Nosirov S.N. ESG tamoyillarini joriy etish orqali sug’urta kompaniyalarining moliyaviy barqarorligini oshirish mexanizmlari.....	146
Maxkamov X.M. Tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirishning iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish.....	150
Hamrakulova M.F. Sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv mexanizmlarining mahsulot sifati va bozor raqobatbardoshligiga ta’siri.....	153
Mirzayeva L.S. O‘zbekiston qimmatli qog‘ozlar bozoridagi aksiyalar likvidligini oshirish yo‘llari.....	157
Очилов Ж.Ж. Инновацион ривожланишда кичик бизнес фаолияти экотизимининг роли..	160
Usubjonov Z.V. Qurilish materiallari bozori mohiyati va uning xususiyatlari.....	165
Bekmurodov N.X. Hududiy iqtisodiy rivojlanishning nazariy asoslari va konsepsiyalari.....	170
Yusupova M.B. Zamonaviy boshqaruv tizimi va strategik boshqaruv hisobi.....	175
Xudayberdiyev O.A. Globallashuv sharoitida elektron tijorat orqali tadbirkorlik subyektlarining xalqaro savdo munosabatlarini rivojlantirish mexanizmlari.....	179
Bo’stonova N.A. Andijon viloyatida kichik biznes subyektlarining salohiyatini tahlili.....	187
Bo’stonova N.A., Nematjonova R.D. O‘zbekistonda aholining daromadlari va iste’mol xarajatlarining biznes rivojlanishiga ta’siri.....	192
Hamidova Sh.O. Sanoat korxonalarida mehnatni tashkil etish va boshqarish samaradorligi tahlili.	196
Abdullayeva Z.S. Maxsus iqtisodiy zonalar faoliyatining ijtimoiy va institutsional samaradorligi.	199
Duvshatova N.K. Hududlararo iqtisodiy nomutanosiblikni tartibga solishda investitsion yondashuvlarning samaradorligi.....	203
Усманова А.Б. Цифровая составляющая устойчивого развития региональной туристской системы (на примере Бухарской области).....	207
Qidirniyazov A.Sh. Uy-joy qurilishida kapital qo‘yilmalar hajmi va yakuniy natijalar o‘rtasidagi bog‘liqlikni ekonometrik modellashtirish.....	213
Dexkanova Sh.K. Aylanma iqtisodiyotning barqaror rivojlanishdagi ro‘li.....	217
Gulimboyev S.I., Rejapov X.X. Aholining farovonligini ta’minlashda ijtimoiy qo‘llab-quvvatlashning o‘rni.....	221
Mamatov B.S. O‘zbekistonning investitsion imkoniyatlari: asosiy tendensiya va natijalar.....	226
Kamoldinova N.A. Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish – ular bandligini ta’minlashning asosi.	231
Aminboyev J.O. Amortizatsiya hisobida foydali xizmat muddatini aniqlash: nazariy va amaliy yondashuvlar.....	235
Maxramova N.Y. Strategik menejmentda kadriyatlar zanjiri: raqobatbardoshlikni oshirishning konseptual asoslari.....	241
Usmanova S.S. Innovative development of the pharmaceutical industry.....	245
Faxriddinova N.N. Yashil tadbirkorlik va uning iqtisodiyotdagi o‘rni.....	250
Захирова Г. Тиббий туризм хизматлари бозори ривожланишининг хориж тажрибаси.....	254
Абдуллоев А.Ж. Барқарор ривожланиш стратегияси асосида минтакавий саноатлашувни амалга оширишнинг хорижий мамлакатлар амалиёти.....	258
Sharapova N.K. Hududlarni barqaror rivojlantirish dasturlarini xalqaro standartlar tizimiga moslashtirish imkoniyatlari.....	264
Rahmatullayeva D.O. Demografik omillar va bandlik samaradorligi o‘rtasidagi munosabatlar..	272

**TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLAR ULUSHINI KAMAYTIRISHNING
IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH**

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ СНИЖЕНИЯ ДОЛИ
ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ**

**IMPROVING ECONOMIC MECHANISMS FOR REDUCING THE SHARE OF NON-
PERFORMING LOANS IN COMMERCIAL BANKS**

Maxkamov Xursanbek Maxmudovich

“Agrobank” ATB Shahrixon filiali Muommoli kreditlar bilan ishlash bo‘limi bosh menejer

Annotatsiya

Mazkur maqolada tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirishning iqtisodiy mexanizmlari va ularni takomillashtirish yo‘llari tahlil qilingan. Tadqiqotda kredit risklarini minimallashtirishning nazariy va amaliy jihatlari yoritilib, qarz oluvchilarni rag‘batlantirish, kredit monitoringini kuchaytirish, zaxira va foiz siyosatini optimallashtirish orqali muammoli kreditlar darajasini kamaytirish mexanizmlari ilmiy asosda ko‘rib chiqilgan. Shuningdek, xalqaro bank amaliyoti tajribasi asosida tijorat banklari uchun samarali iqtisodiy mexanizmlarni joriy etish bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: muammoli kreditlar, iqtisodiy mexanizm, kredit risklari, bank zaxiralari, foiz siyosati, kredit monitoringi, bank samaradorligi, risk-menejment, kredit portfeli.

В данной статье рассматриваются экономические механизмы снижения доли проблемных кредитов в коммерческих банках и пути их совершенствования. Исследование освещает теоретические и практические аспекты минимизации кредитных рисков, включая стимулирование заемщиков, усиление кредитного мониторинга, оптимизацию резервов и процентной политики. На основе анализа международного банковского опыта предложены рекомендации по внедрению эффективных экономических механизмов для коммерческих банков.

Ключевые слова: проблемные кредиты, экономический механизм, кредитные риски, банковские резервы, процентная политика, кредитный мониторинг, эффективность банков, риск-менеджмент, кредитный портфель.

This article analyzes the economic mechanisms for reducing the share of non-performing loans in commercial banks and ways to improve them. The study highlights theoretical and practical aspects of credit risk minimization, including borrower incentives, enhanced credit monitoring, optimization of reserves and interest rate policies. Based on international banking practices, practical recommendations for implementing effective economic mechanisms in commercial banks are proposed.

Keywords: non-performing loans, economic mechanism, credit risk, bank reserves, interest rate policy, credit monitoring, bank efficiency, risk management, loan portfolio.

Tijorat banklarining barqaror faoliyati va moliyaviy samaradorligini ta‘minlashda kredit portfeli sifati muhim ahamiyatga ega. Muammoli kreditlar ulushi oshishi bankning kapital yetarliligi, likvidligi va daromadliligiga bevosita ta‘sir qiladi, natijada bank risklari ortadi va iqtisodiy barqarorlik zaiflashadi [1]. Shu bois, muammoli kreditlar darajasini kamaytirish va kredit risklarini samarali boshqarish banklar faoliyatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

An‘anaviy kredit boshqaruv tizimlarida muammoli kreditlar asosan qarz oluvchilar moliyaviy holati va tarixiy to‘lov ma‘lumotlariga tayanib aniqlanadi. Biroq, zamonaviy raqamli iqtisodiyot

sharoitida bu metodlar yetarli samaradorlikka ega emas. Katta hajmdagi ma’lumotlar bilan ishlash, real vaqt rejimida monitoring va prediktiv baholash imkoniyatlari raqamli va iqtisodiy mexanizmlarni joriy etishni talab qiladi [2].

Xalqaro bank amaliyoti shuni ko‘rsatadiki, muammoli kreditlar ulushini kamaytirish mexanizmlari nafaqat qarz oluvchilarni rag‘batlantirish va kredit monitoringini kuchaytirish orqali, balki zaxira siyosati va foiz stavkalarini optimallashtirish orqali ham samarali bo‘ladi [3]. Shu bilan birga, prediktiv tahlil va avtomatlashtirilgan monitoring tizimlari banklarga kredit risklarini oldindan aniqlash va portfel sifatini oshirish imkonini beradi [4].

Tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirish bo‘yicha iqtisodiy mexanizmlarni tahlil qiluvchi ilmiy adabiyotlar ko‘plab mualliflar tomonidan turli jihatlar bilan yoritilgan. Bu adabiyotlar kredit riskini aniqlash, monitoring, zaxira siyosati, foiz siyosati va raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali muammoli kreditlar ulushini pasaytirish bo‘yicha ilmiy asoslarni shakllantiradi.

Shavkat Ko‘makovning “Tijorat banklarida muammoli kredit (NPL) qarzдорliklarini undirish jarayonlarini takomillashtirish istiqbollari” maqolasida tijorat banklari kredit portfelidagi muammoli kreditlarni kamaytirish bo‘yicha qarzдорlikni undirish jarayonlarini takomillashtirish mexanizmlari tahlil qilingan. Muallif ta’kidlaganicha, samarali qarzдорlikni undirish tizimi banklarning kredit portfeli sifatini oshirishga yordam beradi [5].

Nozima Nabiyevena Norova tomonidan yozilgan “Tijorat banklarida kreditlash amaliyotini takomillashtirish yo‘llari” maqolasida kredit riskini kamaytirish uchun kreditorlar tomonidan kredit ta’minoti va diversifikatsiya mexanizmlari taklif qilingan. Bu yondashuvlar muammoli kreditlar ulushini pasaytirishga xizmat qiladi, chunki kredit siyosatini mustahkamlash orqali banklar risklarni samaraliroq nazorat qila oladi [6].

G.J. Salixovanning “Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati” maqolasida muammoli kreditlar tushunchasi, ularning paydo bo‘lish sabablari va ularga qarshi chora-tadbirlar nazariy asosda tahlil qilingan. Olimning fikricha, kredit monitoringini kuchaytirish, kreditni qayta tuzish va innovatsion mexanizmlar muammoli kreditlarni kamaytirishda muhim rol o‘ynaydi [7].

Ilxom Raxmanovning “Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish amaliyotini takomillashtirish yo‘llari” maqolasida kredit portfelini diversifikatsiya qilish, kredit ajratish bosqichida risklarni baholash tizimini takomillashtirish muammoli kreditlarning oldini olishda muhim ekanligi aytiladi. Bu yondashuvlar bank faoliyatining umumiy risk-menejment tizimi bilan yaqin bog‘liqdir [8].

Shu tarzda, ilmiy adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, muammoli kreditlar ulushini kamaytirish uchun nafaqat kredit monitoringi, zaxira siyosati va qarzдорlikni undirish tizimlarini takomillashtirish, balki raqamli texnologiyalardan foydalanish, diversifikatsiya va samarali kredit siyosati ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

Mazkur tadqiqotda tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirishning iqtisodiy mexanizmlarini o‘rganishda ilmiy tahlil, solishtirma tahlil va empirik yondashuvlar qo‘llanildi. Tadqiqotda tijorat banklarining kredit portfeli, kredit risklari va kredit ta’minoti bo‘yicha statistik ma’lumotlar hamda amaliy maqolalar tahlil qilindi, bu esa muammoli kreditlarni kamaytirish bo‘yicha mavjud mexanizmlarning samaradorligini aniqlash imkonini berdi. Shuningdek, bank siyosati va kredit monitoringi jarayonlarini iqtisodiy mexanizmlar nuqtayi nazaridan qiyoslab o‘rganish uchun strukturaviy tahlil va sistematik mulohazalar usullari ishlatildi.

Tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirish bo‘yicha iqtisodiy mexanizmlarni tahlil qilishda avvalo NPL (non-performing loans) darajalarining dinamikasi va bankning asosiy ko‘rsatkichlariga ta’siri ko‘rib chiqiladi. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki statistik ma’lumotlariga ko‘ra, 2025-yil 1-sentyabr holatiga tijorat banklarining jami kredit portfeli 581,1 trillion so‘mni tashkil etib, muammoli kreditlarning ulushi 3,8 % (21 802 mlrd so‘m) darajasida qayd etilgan. Bu ko‘rsatkich 2024-yil 1-iyul bilan solishtirilganda (4,0 %) biroz pasaygan [10]. Bu tendensiya, banklar tomonidan iqtisodiy mexanizmlar joriy etilib, kredit risklarini boshqarish samaradorligi oshirilganini ko‘rsatadi.

O‘zbekiston tijorat banklarida NPL ulushi dinamikasi

Holat sanasi	Jami kredit portfeli (mlrd so‘m)	NPL (mlrd so‘m)	NPL ulushi (%)
2024-yil 1-fevral	469 600	20 014	4,3%
2024-yil 1-iyul	493 952	20 000	4,0%
2025-yil 1-sentabr	581 057	21 802	3,8%

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, umumiy kreditlar hajmi o‘sib borayotgan bo‘lsa ham, muammoli kreditlar ulushi sekin-asta pasaymoqda. Bu banklarning iqtisodiy mexanizmlarni qo‘llash orqali NPL samaradorligini oshirayotganidan dalolat beradi.

Tahlillar natijasiga ko‘ra, muammoli kreditlar ulushini kamaytirishga xizmat qiluvchi asosiy iqtisodiy mexanizmlar quyidagilar:

1. Zahira siyosatini optimallashtirish: Banklar muammoli kreditlar uchun ajratiladigan rezervlarni aniqroq va prognozli asosda shakllantirishi bilan aktivlar sifatini yanada barqarorlashtiradi. Bu kredit risklaridan kelib chiqadigan yo‘qotishlarni oldindan qoplash imkonini beradi.

2. Foiz siyosatini moslashtirish: Kreditlarning foiz stavkalarini iqtisodiy sharoit va qarz oluvchi to‘lov qobiliyatiga muvofiq optimallashtirish natijasida qarzdorlarning to‘lov intizomi oshadi va kechikkan kreditlar soni kamayadi.

3. Diversifikatsiya strategiyasi: Kredit portfelini tarmoqlar bo‘yicha diversifikatsiya qilish bankni bir soha yoki segmentga qaram bo‘lishdan himoya qiladi va umumiy muammoli kreditlar ulushini kamaytiradi.

4. Kredit monitoringi va Early Warning System: Kredit portfelini doimiy monitoring qilish mexanizmlari orqali xavfli kreditlarni erta aniqlash va profilaktik chora-tadbirlarni qo‘llash samaradorligi oshiriladi.

Xalqaro tadqiqotlarda ham kredit risklari va bank moliyaviy ko‘rsatkichlari o‘rtasidagi bog‘liqlik aniqlandi. Masalan, Vyetnam banklari bo‘yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotda NPL darajasi banklarning rentabelligi (ROA, ROE) va NIMga (Net Interest Margin) salbiy ta‘sir ko‘rsatishi ko‘rsatildi, ya‘ni NPL darajasi oshishi bankning moliyaviy ko‘rsatkichlarini yomonlashtiradi [11]. Bu umumiy xulosa tijorat banklarida muammoli kreditlarni kamaytirishga qaratilgan iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish zarurligini yanada mustahkamlaydi.

Shuningdek, O‘zbekiston bank tizimida NPL darajasining asta-sekin pasayishi (masalan, 2025-yilda 3,8 % ga tushishi) kredit nazorati va risk-menejment mexanizmlarining samaradorligini anglatadi, lekin ayrim banklarda yuqori NPL darajasi saqlanib qolmoqda, masalan Biznesni rivojlantirish banki 6 % dan yuqoriroq darajada muammoli kreditlarga ega bo‘lib qolmoqda [12]. Bu holat banklarda qo‘shimcha iqtisodiy mexanizmlarni joriy etish zaruratini oshiradi.

Umuman olganda, NPL ulushini kamaytirish bo‘yicha iqtisodiy mexanizmlar — banklar kredit riskini oldindan baholash, diversifikatsiya strategiyasini qo‘llash, zahira siyosati va foiz strategiyalarini optimallashtirish orqali kredit portfeli sifatini oshirish imkonini beradi. Bu turdagi chora-tadbirlar bankning moliyaviy barqarorligini mustahkamlash va iqtisodiyot xizmatini yaxshilashga xizmat qiladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, tijorat banklarida muammoli kreditlar ulushini kamaytirish bo‘yicha iqtisodiy mexanizmlar bank tizimining moliyaviy barqarorligini mustahkamlash va kredit risklarini boshqarishda muhim rol o‘ynaydi. O‘zbekiston bank tizimida 2025-yil 1-dekabr holatida muammoli kreditlar jami portfelning 3,5 % ni tashkil qilib, pasayish tendensiyasini ko‘rsatdi. Muammoli kreditlarni kamaytirish mexanizmlari kredit riskini baholash, monitoring, portfel diversifikatsiyasi, foiz siyosati va rezervlarni shakllantirish orqali amalga oshiriladi. Shu yo‘l bilan banklar risk darajasini pasaytirib, moliyaviy ko‘rsatkichlarini yaxshilaydi. Xususiy banklar va kichik moliyaviy institutlar strategiyalarni joriy etib, NPL ulushini kamaytirgan, yirik davlat banklari esa kredit monitoringi va restrukturizatsiyani kuchaytirgan.

Umuman olganda, iqtisodiy mexanizmlarni takomillashtirish banklarning barqarorligi va kredit portfeli sifatini oshirish, shuningdek, yuqori kredit risklariga qarshi chidamliligini kuchaytirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Abdullayeva Sh.A. *Bank risklari va ularni boshqarish*. — Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2019.
2. Ko‘makov Sh. *Tijorat banklarida muammoli kredit (NPL) qarzdorliklarini undirish jarayonlarini takomillashtirish istiqbollari*. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 2024. (yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz)
3. Norova N.N. *Tijorat banklarida kreditlash amaliyotini takomillashtirish yo‘llari*. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot. (green-eco.uz)
4. Salixova G.J. *Tijorat banklarida muammoli kreditlarning nazariy asoslari va ular bilan ishlash mexanizmining zaruriyati*. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 2025. (yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz)
5. Raxmanov I. *Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish amaliyotini takomillashtirish yo‘llari*. Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 2024. (yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz)
6. ‘Can the development of Fintech mitigate non-performing loan risk?’ *Finance Research Letters*. — ScienceDirect, 2024. (sciencedirect.com)
7. O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki. *NPL hisobotlari 2024–2025*. (cbu.uz)
8. Frank.uz. *O‘zbekistonda muammoli kreditlar kamaymoqda*. 2025. (frank.uz)
9. UzDaily. *Non-performing loans in Uzbekistan banks reach 21.26 trillion soums*. 2025. (uzdaily.uz)

UDK:339.137

SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION BOSHQARUV MEKANIZMLARINING MAHSULOT SIFATI VA BOZOR RAQOBATBARDOSHLIGIGA TA’SIRI

ВЛИЯНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕХАНИЗМОВ УПРАВЛЕНИЯ НА КАЧЕСТВО ПРОДУКЦИИ И РЫНОЧНУЮ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

THE IMPACT OF INNOVATIVE MANAGEMENT MECHANISMS ON PRODUCT QUALITY AND MARKET COMPETITIVENESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Hamrakulova Mumtozbegin Faroxiddin qizi Andijon davlat texnika instituti
“Iqtisodiyot” (tarmoqlar va sohalar) yo‘nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada sanoat korxonalarida innovatsion boshqaruv mexanizmlarini joriy etish orqali mahsulot sifati va bozor raqobatbardoshligini oshirish masalalari tadqiq etilgan. Tadqiqot innovatsion boshqaruvning nazariy asoslari, mahsulot sifati va raqobatbardoshlik o‘rtasidagi bog‘liqlik hamda ushbu jarayonga ta’sir etuvchi omillarni tahlil qilgan. Kompleks joriy etish mahsulot sifatini yaxshilash, xarajatlarni optimallashtirish va bozor ulushini kengaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: innovatsion boshqaruv, sanoat korxonalari, mahsulot sifati, raqobatbardoshlik, sifit menejmenti, texnologik modernizatsiya, iqtisodiy samaradorlik.

В статье исследуются вопросы повышения качества продукции и конкурентоспособности на рынке через внедрение инновационных управленческих механизмов на промышленных предприятиях. В работе анализируются теоретические основы инновационного управления, взаимосвязь между качеством продукции и конкурентоспособностью, а также факторы, влияющие на данный процесс. Комплексное внедрение способствует улучшению качества продукции, оптимизации затрат и расширению рыночной доли.